

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 17/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om återbäring i vissa fall av den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 juni 2009 en proposition med förslag till lag om återbäring i vissa fall av den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten (RP 97/2009 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- lagstiftningsråd Merja Sandell, finansministeriet
- tullskattechef Marko Koski, Tullstyrelsen
- överdirektör Paula Lampinen, Skattestyrelsen
- enhetschef Janne Huhtamäki, Fordonsförvaltningscentralen AKE
- verkställande direktör Pasi Nieminen, Automobilförbundet
- juris kandidat Santtu Turunen.

Skriftligt utlåtande har lämnats av Autotuojat ry och finansministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en lag bli stiftad om förfarandet för återbäring av den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten i fall där beskattningen rättas enligt en dom som Europeiska gemenskapernas domstol utfärdat i ärendet. Beskattningen rättas genom att den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten och har tagits ut i samband med bilbeskattningen återbärs till den bilskattskyldige när den skattskyldige inte har kunnat dra av skatten i mervärdesbeskattningen.

Beskattningsbeslut för privatpersoner rättas på tjänstens vägnar i regel vid ett massförfarande. Då överförs de beslut om skatteåterbäring

som fattas av tullverket på Skatteförvaltningen, som ska delge de skattskyldiga besluten och betala ut skatteåterbäringen jämte ränta på de konton som de skattskyldiga uppgett för Skatteförvaltningen. I lagen ska det föreskrivas om skattemyndigheternas behörighet, tillämpligt förfarande och utlämnande av uppgifter mellan myndigheter.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt, senast i början av hösten 2009.

Lagen föreslås bli tillämpad på skatteåterbäring i de fall där beskattningen rättas enligt bilskattelagen till den skattskyldiges fördel. Den tillämpas således på återbäring av skatt som ta-

gits ut för fordon som beskattats 2006—2009, med undantag för fall där besvär över den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten har förkastats genom ett lagakraftvunnet beslut. Dessutom föreslås lagen bli tillämplad på återbäring av skatt som tagits ut för

fordon som beskattats före 2006 när behandlingen av ett ärende som gäller den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten i form av rättelse eller besvär pågår när lagen träder i kraft.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Bakgrund

I samband med målet C-101/00 Siilin gjorde EG-domstolen en bedömning av om den skatt som enligt 5 § i bilskattelagen tas ut på bilskatten till samma storlek som mervärdesskatten är förenlig med gemenskapsrätten. Frågan initierades när Högsta förvaltningsdomstolen begärde förhandsbesked av EG-domstolen. I ett beslut från hösten 2002 ansåg EG-domstolen att skatten inte var en mervärdesskatt i egentlig mening och därför fick tas ut. Vidare ansåg domstolen att artikel 90 i EG-fördraget som gäller icke-diskriminering i fråga om skatter är ett hinder för att ta ut skatten, om den på en begagnad bil som importeras från en annan medlemsstat är större än den återstående skatt som ingår i värdet av liknande begagnade bilar som är registrerade i medlemsstaten. Från diskrimineringssynpunkt ansågs det sakna betydelse att skatten kunde dras av vid beskattningen av skattepliktig rörelse.

Efter domen från Högsta förvaltningsdomstolen ändrades bilskattelagen genom en lag som trädde i kraft den 1 januari 2003.

I januari 2008 väckte kommissionen överträdelsetalan mot Finland. I en dom från den 19 mars i år anser domstolen att Finland genom avdragsrätten överträtt diskrimineringsförbudet eftersom det belopp som tagits ut av icke-momsskyldiga privatpersoner för begagnade bil som de har importerat till Finland varit större än återstående skatt som ingår i värdet av liknande begagnade bilar som är registrerade i landet. Dessutom ansåg domstolen att avdragsrätten inte

var förenlig med mervärdesskattedirektivet. Domstolen godkände inte Finlands begäran om att effekterna av domen tidsmässigt skulle begränsas till tiden efter domen.

Under processens gång hade Finland framhållit att frågan hade avgjorts genom domen i målet Siilin. Finland hänvisade bland annat till det som sägs i motiven till domen om skatteavdrag vid skattepliktig rörelse.

I propositionen föreslår regeringen att effekten av den senare domen där avdragsrätten anses vara diskriminerande ska undanröjas genom att skatten återbärs retroaktivt till de som inte är momsskyldiga.

Utskottets bedömning

Med avseende på att det är väldigt många som kommer att få återbäring är det enligt utskottet bra att det stiftas en särskild lag om förfarandet för att överföra tullverkets beslut om återbäring av mervärdesskatt på bilskatt till Skatteförvaltningen. Det är Skatteförvaltningen som ska sända besluten för kännedom till de skattskyldiga och betala ut återbäringen snabbt och centralt. Detta ligger i de skattskyldigas intresse och minskar dessutom i övrigt förvaltningens arbetsbörda.

Skatten har konstaterats strida mot gemenskapsrätten och regeringen föreslår att den enligt normal praxis återbärs i överensstämmelse med fristerna för de nationella reglerna för överklagande.

Vid utfrågningen av de sakkunniga påpekades det att EG-domstolen redan i samband med målet Siilin konstaterade att skatten strider mot gemenskapsrätten och att den därför måste återbäras för tiden efter domen. Dessutom påpeka-

des det att förslaget särbehandlar de privata importörer som hade begärt ändring i bilskatt som togs ut före 2006, behandlingen av ärendet fortfarande pågår, och de importörer som då inte anhöll om ändring efter att myndigheterna lät påskina att det är onödigt att anhålla om ändring.

Enligt finansutskottet finns det ingen anledning att på dessa grunder eller i övrigt att avvika från den praxis som tidigare har följts vid skatter som tagits ut i strid med gemenskapsrätten. Här bör det också framhållas att lagförslaget inte begränsar de skattskyldigas rättigheter, utan att den föreskriver om ett samarbete mellan myndigheterna som innefattar ett exceptionellt förfarande och som tillåter att skatterna får återbäras på initiativ av myndigheterna inom ramen för fristerna i den nationella lagstiftningen.

Bedömt uteslutande ur ett skälighetsperspektiv kan man enligt utskottet inte helt och hållet nonchalera betydelsen av att Högsta förvaltningsdomstolen i sitt enhälliga förslag i sektionens plenium i fallet Siilin, som senare lagstiftningsavgöranden stödde sig på, inte tolkade EG-domstolens beslut från 2002 så att rätten för momsskyldiga att göra avdrag för skatten skulle leda till diskriminering som strider mot EG-fördraget.

Förslag till beslut

Följaktligen föreslår finansutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 13 oktober 2009

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Pertti Hemmilä /saml
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /cent
Esko Kiviranta /cent
Mikko Kuoppa /vänst
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /cent
Olli Nepponen /saml

Tuija Nurmi /saml
Kirsi Ojansuu /gröna (delvis)
Matti Saarinen /sd
Petri Salo /saml
Sari Sarkomaa /saml
Minna Sirnö /vänst
Pia Viitanen /sd
ers. Inkeri Kerola /cent (delvis)
Heli Paasio /sd
Kimmo Sasi /saml

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Jukka Vanhanen.

RESERVATION 1

Motivering

RP 97/2009 rd gäller en skatt lika stor som momsen som har tagits ut på felaktiga grunder. Lagen ska tillämpas på de skatter som skattemyndigheten fortfarande kan rätta till den skattskyldiges fördel enligt bilskattelagen, det vill säga i de fall då besvärstiden inte har hunnit gå ut. Därmed kommer den att gälla bilar som beskattats 2006—2008 och i början av 2009 och där skatten fortfarande kan ändras inom ramen för de sedvanliga rättsmedlen.

EG-domstolens beslut i ett fall 2002 visar att skatten enligt lag inte ska tas ut. Efter domstolsbeslutet 2002 kan Finland inte längre hänvisa till att gemenskapslagstiftningen är otydlig i sina förklaringar till varför den felaktigt uttagna skatten inte kommer att återbäras.

Om propositionen träder i kraft utan ändringar blir tusentals personer som felaktigt blivit tvungna att betala skatten utan återbäring. Det borde vara självklart att skatten måste återbäras om den tagits ut på felaktiga grunder. Att bara betalata tillbaka den till vissa är att diskriminera de som inte automatiskt får tillbaka den felaktigt uttagna skatten.

De som beskattats fel kan antagligen försöka få skattebeslutet upphävt på rättslig väg. Och det är inte uteslutet att staten kan bli skadeståndsskyldig. Därför bör alla som beskattats på felaktiga grunder få återbäring oberoende av om besvärssriden har gått ut eller inte.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslaget i övrigt godkänns enligt betänkandet men 2 § 2 mom. med ändringar:

Reservationens ändringsförslag

2 §

— — — — —
Lagen tillämpas på sådan fordonsbeskattning som kan överklagas enligt bilskattelagen eller där besvärstid enligt bilskattelagen återstod den 19 februari 2002 eller senare.
—————

Helsingfors den 13 oktober 2009

Bjarne Kallis /kd
Minna Sirnö /vänst
Mikko Kuoppa /vänst

RESERVATION 2 /kd

Motivering

Propositionen med lagändringen beror på ett beslut av EG-domstolen. Skatter som tagits ut felaktigt ska återbäras som självrättelse för bilar som beskattats 2006—2009, alltså bara i de fall då besvärstiden inte har hunnit gå ut. För de skattskyldigas rättssäkerhet och en rättvis behandling av dem bör återbäring för de tidigare felaktigt motiverade skattebesluten utredas också i fråga om de beslut som fattades före 2006.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi att

att lagförslaget godkänns enligt betänkandet och

att ett uttalande godkänns.

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen för de skattskyldigas rättssäkerhet och en rättvis behandling av dem utreder möjligheterna att återbära den skatt som tagits ut genom felaktig motiverade beslut före 2006.

Helsingfors den 13 oktober 2009

Heli Paasio /sd
Kari Rajamäki /sd
Matti Saarinen /sd
Reijo Laitinen /sd